

Betreft: Motie effectieve WMO-zorgverlening

Aan de leden van de gemeenteraad,

In uw raadsvergadering van 1 november 2023 heeft u, middels de motie effectieve WMO-zorgverlening, het college opdracht gegeven om:

1. onderzoek te doen naar de WMO-zorg, voorziet het in behoefte en is de kwaliteit van WMO-zorg rondom bovengenoemde doelgroep (dak- en thuislozen/verslavingszorg) voldoende
2. per zorgaanbieder betrokken bij dak- en thuislozen/verslavingszorg in kaart te brengen hoe de ervaringen zijn;
3. de raad hierover te informeren voor 1 juli 2024

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de voortgang van de afhandeling van deze motie.

Trends

Allereerst constateren wij een aantal trends binnen de doelgroep van dak- en thuislozen in Den Helder:

- De doelgroep die zich meldt bij de nachtopvang wordt zwaarder qua problematiek
- Mensen vinden moeilijker een woning en blijven hierdoor langer in de opvang
- Er wordt meer ingezet op preventieve trajecten om te voorkomen dat iemand dakloos wordt

Doelgroep wordt zwaarder

De doelgroep die zich meldt bij de nachtopvang blijkt een toenemende zwaarte te kennen wat betreft de psychische gesteldheid. Het contact met de GGZ is geïntensiveerd, echter het gaat vaak om zorgmijders. Deze doelgroep is erg moeilijk om in zorg te krijgen en zorgt veelal voor de ervaren overlast in de wijk.

Mensen vinden moeilijker een woning en blijven hierdoor langer in de opvang

De lange wachtlijsten voor een sociale woning treft voornamelijk deze doelgroep. Indien iemand een woning vindt is dit veelal een particuliere huurder. Echter zien we hier ook een afname. Mensen blijven hierdoor langer in de opvang (soms wel tot 2 jaar).

Er wordt meer ingezet op preventieve trajecten

Het aantal voortrajecten is flink gestegen ten opzichte van 2022. Dit soort trajecten zijn belangrijk om te voorkomen dat iemand dakloos dreigt te worden.

Voorzieningen voor dak- en thuislozen

In de gemeente Den Helder hebben we de volgende voorzieningen voor dak- en thuislozen:

Preventie, doorverwijzing, verslavingszorg

- OGGZ is een gesubsidieerd team dat bemoeizorg levert en mensen doorverwijst naar de juiste zorg. Het team wordt veelal ingezet vanuit de politie, handhaving of andere instanties naar aanleiding van een signaal. Zij gaan actief op het signaal af en gaan met de mensen in gesprek om ze in de juiste zorg te krijgen.
- Brijder verzorgt de verslavingszorg in Den Helder. Op de maandag en vrijdag heeft de Brijder een medicatiepoli op dezelfde locatie als REAKT. Daarnaast werkt Brijder ook samen met de OGGZ om actief mensen in zorg te krijgen.

Een huiskamer

- Leger des Heils heeft een warme huiskamer op de Vismarkt. Dit is een voorziening die niet door de gemeente wordt gesubsidieerd en volledig wordt bemand door vrijwilligers. Mensen kunnen hier bijvoorbeeld een kop koffie drinken en met een vrijwilliger in gesprek gaan.

Dag- en nachtopvang

- DnoDoen verzorgt in Den Helder de nachtopvang, doorstroomkamers en verschillende begeleidingstrajecten in de wijk. De nachtopvang is tot 1 november 2024 met in totaal 20 bedden opgevoerd (van 8 naar 20). De nachtopvang en de doorstroomkamers bevinden zich op de Spoorgracht.
- REAKT verzorgt de dagbesteding en een inloop. Bij REAKT kunnen mensen hun kleding wassen, douchen en gebruik maken van een huiskamer. Hiernaast biedt REAKT ook dagbesteding waar mensen in ploegen werk verrichten. Dit zijn de zogenaamde "prikploegen", maar er is ook een fietswerkplaats. REAKT zit op de Pastoor Koopmanweg.
- Windkracht 13 is een extra dagopvang georganiseerd door de gemeente. Dit betreft een inloop waar men een kop koffie kan drinken, krant kan lezen of met een begeleider in gesprek kan gaan. De begeleiding wordt verzorgd door de 3 organisatie, Leger des Heils, dnoDoen en REAKT. De coördinatie ligt bij dnoDoen. Deze dagopvang is in principe tijdelijk tot en met 31 december 2025.

1. Voorziet de zorg in de behoefte en is de kwaliteit van zorg rondom de doelgroep voldoende?

Met de aanvullende extra dagopvang Windkracht 13 is er een compleet aanbod gecreëerd aan voorzieningen voor de zorg aan dak- en thuislozen. Mensen die dakloos zijn hebben een bed om te slapen, gelegenheid om kleding te wassen, te douchen, er is dagbesteding en dagopvang. Op vrijwel alle locaties is er warm eten en een begeleider om de zorg te kunnen bieden die nodig is. Daarnaast is er begeleiding aanwezig op alle locaties en kunnen de eerste stappen zetten richting werk gezet worden. Aandachtspunt is wel dat de meeste zorgaanbieders "los" van elkaar werken. Hier ligt een wens richting de toekomst om meer integraal samen te werken.

Per locatie werken gediplomeerde mensen die affiniteit hebben met de doelgroep en de zorg bieden die nodig is. De opening van Windkracht 13 heeft gezorgd voor betere samenwerking tussen verschillende aanbieders. De lijnen zijn korter, het aantal bezoekers van de dagopvang stijgt en daardoor hebben we de doelgroep steeds beter in zicht.

De locatie van de nachtopvang op de Spoorgracht is nog wel een punt van aandacht. De behoefte aan bedden stijgt alsmaar (door het woningtekort). Het aantal van 20 bedden is het maximale op deze locatie. Daarnaast voldoen de kamers niet en levert het slapen op stapelbedden vaak spanning op binnen de groep.

Het beeld is dat de zorg voor dak- en thuislozen in de keten nu voldoende is. Wel willen we beter zicht krijgen op de behoefte van de doelgroep, voor nu en voor in de toekomst. In het najaar gaan we hier samen met onze partners onderzoek naar doen. De resultaten nemen we mee in het nog te schrijven plan voor de toekomst van de daklozenopvang.

2. Per zorgaanbieder in kaart brengen hoe de ervaringen zijn

Zoals hierboven beschreven worden er in het najaar nog gesprekken op locatie gevoerd om van de doelgroep zelf te horen hoe hun ervaringen zijn.

Vanuit de informatie van de aanbieders lijken de ervaringen vanuit de doelgroep goed te zijn. In 2023 heeft REAKT een klanttevredenheidsonderzoek gedaan. Gemiddeld geven cliënten van de inloop REAKT een 9,2 en een 8,6 aan het Ravelijncentrum (dagbesteding).

In 2024 heeft dnoDoen een klanttevredenheidsonderzoek gedaan. Gemiddeld geven cliënten de zorg van dnoDoen een 9,2.

Als het gaat om de ervaring vanuit de gemeente met de zorgaanbieders zien we op managementniveau verschillen tussen de zorgaanbieders. Korte lijnen zijn voor deze doelgroep erg belangrijk om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Wij hebben ervaren dat de lijnen erg kort zijn met dnoDoen en dat er snel geschakeld kan worden. DnoDoen en het Leger des Heils waren de eerste aanbieders die Windkracht 13 samen met de gemeente hebben ontwikkeld. Met REAKT verliep het contact stroever en men was daar meer afwachtend. Echter na de eerste pilotfase heeft REAKT zich ook aangesloten bij deze extra dagvoorziening.

In gesprekken met REAKT is het teruglopende aantal personen dat gebruik maakt van de dagvoorziening veelvuldig besproken. REAKT heeft hierbij aangegeven dat de verhuizing eind 2022 van de Bijweg naar Pastoor Koopmanweg voor een terugloop heeft gezorgd. Inmiddels zien we in de aantallen dat gemiddeld 25 mensen regelmatig gebruik maakt van de inloop. Een busje van REAKT dat nu ingezet wordt van de Spoorgracht (nachtopvang) naar de Pastoor Koopmanweg (inloop REAKT) en vervolgens naar Windkracht 13 heeft tevens gezorgd dat de afstand geen belemmering hoeft te zijn.

De relatie tussen gemeente, REAKT, dnoDoen en het Leger des Heils zijn in de loop van 2023 flink aangehaald. REAKT heeft aangegeven zich in de komende periode in te zetten in het aantrekken van een manager die de banden warm houdt.

De opening van Windkracht 13 heeft er enerzijds voor gezorgd dat mensen die dakloos zijn dagelijks een plek hebben van 14:00 tot 18:00 en in het weekend van 9:00 tot 18:00. Anderzijds is Windkracht 13 een verzamelplaats voor alle zorgaanbieders die zorg bieden aan deze doelgroep en informatie kunnen uitwisselen, maar ook de wijkagent en handhaving is hierbij betrokken. Dit heeft direct voor verbeteringen gezorgd. De overlast is verminderd en de samenwerking verbeterd.

Vervolg

Voor de toekomst zijn de huidige voorzieningen niet houdbaar. We hebben te maken met teruglopende middelen vanuit het Rijk, verouderde voorzieningen en beperkt aantal geschikte en betaalbare woningen waardoor de doorstroom/uitstroom stukt.

Voor een aantal mensen is er nu geen passende woonvorm beschikbaar waardoor zij langer dan noodzakelijk in de nachtopvang blijven. Voor een deel van deze groep is een reguliere huurwoning niet haalbaar. Prikkelarme woningen (ankerplaatsen) zouden voor deze groep een oplossing kunnen zijn.

Dakloosheid is primair een woonprobleem. We werken aan een plan rondom 'zorg en wonen'. We willen ons integraal en breed, samen met onze partners, voorbereiden op de toekomst. We verwachten de raad hier in het najaar, middels een beeldvormende avond, meer over te kunnen vertellen.

Den Helder, 24 juni 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

J. (Jeroen) van Egerschot
loco-secretaris

